

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 1200 Lei Parohiile cl. II. 1000 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 800 Lei Pentru particulari 700 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concure de prot. 300 Lei. Parohii de cl. I 1500, de cl. II 1000, de cl. III 600 Lei Celelalte publicații 1 cm. □ 5 Lei</p>
--	--	--

Prin foc și sabie

Banatul a cunoscut urgia războiului.

Patriarhala vieață a Carașului, țara cântecului și a poeziei țărănești, a fost tulburată de bubuitul tunului.

Acum urgia războiului s'a îndepărtat depe meleagurile îndureratului Caraș. Trupele germane care invadaseră pe valea Dunării, pe valea Almăjului și în împrejurimile Oraviței, au fost respinse în câteva zile de trupele româno-sovietice.

Bubuitul tunului se aude, acum, vag, dincolo de frontierele țării noastre.

Dar, vai, câte familii au să-și plângă ruinile avutului lor!

În pragul iernii, atâtea familii au rămas fără adăpost și fără hrană.

Ne gândim însă că toate acestea se pot mai ușor reface. Cu ajutoare din afară, care credem că nu vor întârzia, și cu hărnicia lor, cărășenii își vor reface avutul ruinat.

Cât de greu însă se va reface bogăția de suflet risipită în cele câteva zile de războiu?

Luați oarecum prin surprindere, țărani fugau năucii pe străzi și prin păduri, ferindu-se de gloanțele dușmane.

Atacați din toate părțile, nu numai de armata regulată a dușmanilor ci și de aceia care au conlocuit cu noi până acum, pe care Statul nostru i-a ocrotit și le-a dat pâine, care s'au bucurat de largă noastră bunătate, fugarii nu mai găseau siguranță nici în cele mai ascunse locuri.

Astfel de acte au rănit grav sufletul pașnic și bun al poporului nostru, care a primit cu dragoste creștinească pe toții străinii care s'au așezat în mijlocul lui.

Groaza încă n'a dispărut depe fața cărășenilor. Faimoasele coruri și fanfare ale Carașului au amuțit.

Tăcuți și îngândurați, țărani cărășeni își adună ce-a mai rămas depe urma războiului, din produsele câmpului. Par atât de obosiți, încât mulți dintre ei nici la acest lucru nu se mai îndeamnă.

Nu putem încă aprecia gradul de ruină sufletească a acestui colț de țară. Simțim însă că aci, în Caraș, războiul a cauzat mai mari dezastre în domeniul sufletului decât în cel al materiei.

Am asistat cu o durere mută, la această tragedie a Carașului. Și ne-am rugat fără conținere Atotputernicului Dumnezeu pentru ocrotirea celor trecuți prin foc și sabie

Nu ne putem reține de a ne exprima, pe lângă toată durerea, admirația față de hotărârea țărănilor cărășeni de a suferi alături de pământul pe care l-au muncit din moși-stămoși, alături de avuții lor. Niciunul n'a luat drumul pribegiei. Aproape la fiecare casă, în satele pe unde s'au dat lupte, a rămas câte cineva să-și apere agoniseala. Cu toată dârzenia lor, țărani au rămas să-și apere avutul.

Cunoaștem sufletul cărășenilor și avem toată nădejdea că, trecut prin focul operator al atâtor suferințe, acest suflet își va regăsi, cât de îngrabă, toată frumusețea și bogăția pe care i-am admirat-o până acum.

Transmitem harnicilor cărășeni, credincioși ai Bisericii noastre, un cuvânt de îmbărbătare, asigurându-i că tot timpul am fost, cu sufletul, alături de suferințele lor...

Redacția

☛ O bombă neexplodată este o moarte la pândă. Ocoliți-o. ☚

Biserica în centrul istoriei neamului

Istoria pragmatică și nepărtinitoare este martoră că dintre toate popoarele Europei afară de Greci, Românii sunt poporul cel mai vechiu, care a drimit *de bună voie* vestea cea bună a Evangheliei. Spre deosebire de popoarele germanice, slave și turanice botezate de voie de nevoie în legea lui Hristos abia în sec. V-XI, poporul român se naște creștin (*Romani 1, 8*). Din leagăn, din pruncie el suga dela sânul mamei sale daco-romane odată cu laptele dător de de viață românească și pe cel al duhului credinței creștine. Românii, în ființa cărora a *concreșcut* armonic Ortodoxia și naționalitatea în cursul celor aproape două mii de ani de existență națională, au făcut din *legea* Domnului *dorirea* lor, cuge-tând la ea ziua și noaptea, cum grăiește Psalmistul (*Ps., 1, 2*). Prin și cu această lege, Românii au avut *spor* în toate fazele de dezvoltare a vieții lor naționale, asemănându-se după vorba aceluiș Psalmist, unui „pom sădit pe malul unor ape, care-și dă rodul la vreme și ale cărui frunze nu se vestejesc” (*Ps. 1, 3*).

A fost un timp lung, lung de câteva secole, când Românii, afară de preoți și vlădici, n'au avut alți conducători firești și nici alt așezământ organizat afară de Biserică. Toate celelalte instituții cu caracter național, cultural, politic și social își găsesc ocrotirea între zidurile și în preajma acestui așezământ spiritual al Bisericii ortodoxe, care asemenea unei mame bune și-a înțins aripile-i ocrotitoare asupra tuturor fiilor neamului nostru.

Când s'a potolit furtuna întunecatului ev mediu, și puhoiul barbarilor asiatici s'a seurs fără să-i disloce din străvechile lor cuiburi, Românii, cu binecuvântarea vlădicilor și preoților lor, se afirmă vitejește în arena vieții politico-militare europene, reliefându-și înnăscutele lor însușiri etnice de popor viguros, sănătos, capabil să înfrunte și urgia ultimilor barbari asiatici, cari la finea sec. IX au invadat regiunea carpatică și câmpia apuseană a Daciei străbune.

Cum că vechile ducate romane, transformate sub influența slavă a sec. VI-X în voevodate și chinezate, s'au bucurat de sprijinul și ocrotirea Bisericii, o dovedesc toate documentele contemporane și actele de danie emaneate din cancelaria slavo-română a Domnilor români din ambele Principate române, prin care aceștia își exprimă recunoștința față de instituția sfântă, care în toate timpurile s'a dovedit a fi „cetate de scăpare și stâncă de apărare” a urui popor adânc credincios. Voievozii români, începând cu ducii Glad și

Optum ai Banatului din sec. IX-X, cu *Mușatinii*, *Basarabii*, *Alexandru cel Bun*, *Mircea cel Bătrân*, *Ștefan cel Mare* și până la *Mihai Viteazul* din Moldova și Țara Românească și sfârșind cu *Carol I* întemeietorul dinastiei române și cu *Ferdinand I*, întregitorul de Neam și Țară, au știut prețul așa cum se cuvine această instituție sfântă, ai cărei reprezentanți supremi — Mitropolii — au stat cu cinste și demnitate de *dreapta* Tronului, ajutând și sfătuind pe Domn în toate marile probleme ce priveau năzuințele, sentimentele și însăși *existența* și viitorul națiunii și a țării. Cei ce s'au abătut dela această tradiție, ca aventurierul *Jacob Heraclid Despot-Vodă* (1561-1563) descălcărând Biserică străbună ortodoxă, au trebuit să *părăsească* tronul, spre a-și salva viața de furia poporului lovit în ce are el mai sfânt.

Domn și popor înfrățindu-și inimile și sufletele în glas de rugăciune împreună cu preoții, atât în zile bune cât mai ales în vremuri de bejenie și necazuri au „chemat pe Domnul”, și El le-a „auzit glasul din biserică sa cea sfântă” (*Ps., 17, 8*). Strigarea poporului român, asuprit veacuri dearândul, a „străbătut până la urechile Domnului” (*Ps., 17, 8*). Dumnezeu părinților noștri, El și numai El ne-a mântuit de „vrăjmașul nostru cel tare, de dușmanii care erau mai tari decât noi” (*Ps., 17, 19*).

Părinții noștri, cu inima strătuțgerată de fiorii credinței celei vii, sădită în inima lor de preoții lui Hristos, strigând în ziua necazului pe Domnul, s'au *invrednicit* de ajutorul Lui; „pentru că am urmat căile Domnului și n'am fost necredincios înaintea Dumnezeului meu. Toate poruncile Lui le-am avut înaintea mea și dela legea Lui nu m'am abătut” (*Ps., 17, 23-24*). Era adânc sădită în inima lor convingerea că *Domnul este „milostiv cu omul credincios și cu cel drept se poartă după dreptatea lui. Cu cel cuvios este cuvios și cu cel îndărătnic se poartă după îndărătnicia lui”* (*Ps., 17, 27-28*).

Reflexii de asemenea natură trebuie să fi pus stăpânire pe rezorturile cele mai intime și mai sensibile ale sufletului fiecărui Român dreptcredincios cetind punctul 3 din hotărârea luată de *Societatea scriitorilor români*, în ședința extraordinară dela 27 Septembrie 1944, din București: „Purificarea și întărirea *Bisericii prin liberarea ei de tutela statului și, prin această separare, despo-vărarea bugetului*”. (Vezi *Universul*, nr. 269, din 1 Octombrie 1944, p. 5).

Prot. Dr. G. Cotoșman

Ramura de măslin

Pe continentul bătrânei Europe pacea începe să se întindă din ce în ce mai triumfătoare.

Din țară în țară, ramurile de măslin ale unei păci de mult râvnite, au fost scuturate cu putere în fața războiului. Oamenii de pretutindeni sunt sătui de atâta sânge, curs pe toate câmpurile de bătae ale lumii...

Se începe a vorbi acum despre o „*organizare logică a păcii*”.

Pacea lumii, acea pace care vine și care trebuie instaurată în lume, trebuie să fie o pace pătrunsă de duh creștin. Duhul creștin trebuie să primeze la încheierea păcii viitoare; acelaș duh trebuie să stăpânească în tot decursul domniei acestei păci în lume, tot acelaș duh creștin trebuie să vegheze la temelia tuturor operelor de reconstrucție politică și socială.

La zorii apariției creștinismului în lume, acum două mii de ani în urmă, omenirea avea o concepție de viață păgână. După această concepție războaiele ce se purtau pe acea vreme erau războaie de exterminare totală, de sclavaj nelimitat, de o presiune și de o violență, care începea cu viața celui om terorizat și sfârșea cu toate valorile ce mai reprezintă ceva pe talerul balanței culturii și civilizației umane: familie, proprietate, morală și drept.

Creștinismul înstăpânește în lume o concepție nouă, de-a-dreptul revoluționară, pe planurile sbuciumate și inversate ale omenirii de atunci. Această religie luptă cu toate puterile sale dumnezeiești de convingere, și învață, cu toată forța incoruptibilă a adevărului, despre o pace ale cărei resorturi intime sunt următoarele: Mai întâi noua religie învață că *toți oamenii sunt frați întreolaltă*, chiar dușmanul cel mai aprig este fratele nostru.

Pe acest dușman fiecare dintre noi trebuie să-l ierte, căci dacă vom ierta pe prietenul nostru ce răsplată vom avea în ceruri?

Ura înarmată din cosmos a ridicat pe bariadele luptei neamuri și popoare, armate imense și indivizi fără număr...

Cineva trebuie să practice dumnezeiasca lege a iertării; cineva trebuie să fie samaritean milostiv, să lege și să vindece rănile multe ale fratelui său...

De undeva din lumea aceasta, trebuie să se reverse balsamul alinător de dureri al dragostei eterne și al iertării...

Omenirea întreagă este în mare suferință, care așteaptă marile binefaceri ale păcii. Aceste

binefaceri trebuiesc toate pătrunse de duhul creștin al fraternității universale.

Intr'al doilea rând noua religie învață, că *toți oamenii sunt frați întreolaltă*, domnul cu sclavul, bogatul cu săracul, tânărul cu bătrânul, înțeleptul cu cel puțin la minte și neinstruit...

O largă perspectivă a vieții, o dumnezeiască dragoste față de făptură, egaliza vechi antinomial, nivela antice disproporții și netezea eterne asperități. Omul, pentru prima dată în zbuciumata sa istorie multimilenară, căpăta o valoare neprețuită, în toți semenii săi, nu numai în unii dintre ei.

Pacea nouă trebuia să se odihnească pe noua realitate, care într'adevăr desființa străvechi racile umane.

În stârșit, noua religie învață că *toți oamenii sunt liberi întreolaltă*, liberi de felurite opresiuni, de diferite superstiții, de numeroși zei păgâni și de atâtea, și atâtea angarale înjositoare...

Libertatea, marea doamnă și stăpână a sufletelor însetate după ea, a apărut și a stăpânit în lume deodată cu ivirea creștinismului.

Creștinismul este astfel, acea religie de origine dumnezeiască, care a pus la temelia păcii omenirii valori spirituale fără seamăn. Aceste valori eterne sunt: *fraternitatea, egalitatea și libertatea*.

La zorii acestei noi păci, al cărei chip prinde a se contura deasupra bătrânului nostru continent, eternele valori spirituale ale creștinismului trebuie să fie prezente. Numai prin ele și cu ele, omenirea va putea porni pe greul drum al reconstrucțiilor sociale, politice, etice și culturale și va reuși să aline suferințele și să vindece rănile înfricoșate din carnea și sufletul copiilor ei buni.

Prof. Dr. Petru Rezuș

În caz de bombardament aerian geamurile multor locuințe vor fi sparte, de aceea scoateți al doilea rând de ferestre și puneți-le la un loc mai sigur (pivniță, magazii, adăposturi) pentru a le putea utiliza la nevoie.

Un pansament la timp face oât un întreg sanatoriu de mai târziu.

Țineți în casă, pentru eventualitatea unui bombardament, o trusă cu medicamente.

INDEMN

Al Mitropolitului Leningradului și Novgorodului, Alexie, locțiitor al scaunului patriarhal al Bisericii ortodoxe Ruse

Fețe bisericești și credincioși Români,

Cu mulțumire în suflet a primit poporul rus buna veste că noul guvern român, și-a exprimat hotărârea de a eși din războiu și de a rupe legăturile criminale cu Germania fascistă.

Biserica ortodoxă rusă întâmpină cu căldură și binecuvântează această hotărâre a fratelui întru credință, poporul român și îndeamnă clerul și credincioșii români să sprijine din toate puterile împlinirea acestei hotărâri.

Cu adâncă mâhnire a văzut lumea ortodoxă că poporul român ortodox, în criminală alianță cu cei mai nelegiuiți dușmani ai ortodoxiei, Nemții, cot la cot cu trupele de pradă hitleriste a jefuit și a pustiit orașele și satele noastre, a săvârșit nemai auzite orori și violențe, a ucis fără deosebire sute și mii de locuitori civili, bătrâni, femei și copii.

Iar noi, Rușii, ne-am adus deasemenea cu cutremurare aminte de ceea ce, precum se vede, ați uitat voi, ne-am adus aminte că toate acestea le-ați făcut voi, voi a cărui independență de stat și existență liberă ca popor au fost cucerite doar cu câteva decenii în urmă prin sângele vărsat de Ruși.

Dar să mulțumim Celui de Sus. Iată, că în „ceasul al unsprezecelea” ce-i drept, dar totuși în mod conștient și stăruitor, poporul român se leapădă de rușinoasa sa tovarășie cu fascismul și de toate acțiunile mârșave ale acestuia, condus fiind de ferma intenție, precum glăsuște declarația guvernului său, de a sfărma orice piedică pusă în drumul realizării acestei hotărâri.

Aceasta ne dă nouă tuturor încredințare, că Domnul Dumnezeu nostru, Carele primește sub aripa sa pe toți cei ce se leapădă de rele și păcate, miluindu-ne cu al său har orice faptă bună și de duh creștinesc pătrunsă, vă va harăzi și vouă, păstorilor ortodocși și credincioșilor români, izbândă în hotărârea ce ați luat de a vă lepăda de păcatul participării la crimele fascismului german și de a ne ajuta în acest chip nouă și aliaților noștri în opera sfântă a eliberării omenirii din ghearele celui mai nelegiuit vrăjmaș al civilizației și culturii creștine.

Încă la începutul războiului, întru Domnul răposatul Patriarh al Moscovei și Rusiei, Serghie, s'a adresat în numele Bisericii Ruse către păstorii români și credincioșii păstoriți de ei, îndemnându-i să se dezică de alianța cu „vrăjmașul Domnului, Hitler” și să înceteze să mai verse sângele poporului frate întru credință. Acest apel al său, căruia nu i s'a dat atunci urmare, a fost auzit de voi. Ridicați-vă deci cu toată tăria, voi păstori și credincioși români păstoriți și străjuiți bunele intenții ale poporului vostru: îndemnați pe toți frații și liii voștri să întoarcă armele împotriva Nemților, înrobitori voștri, isgorniți-i dintre hotarele patriei voastre, dați ajutorul luptei eroice a Armatei noastre roșii, eliberatoare și a patriei voastre din sângeroasa încătușare fascistă și țineți minte că numai atunci când vă veți elibera definitiv de sub jugul trupelor nemțești cari au ocupat orașele și satele voastre, de sub jugul acestor unelte ucigătoare, folosite de fascismul german în vederea asuprii și înrobirii poporului român, numai atunci veți putea spune că v'ați îndeplinit datoria față de Biserică și față de Patria voastră.

Iar noi ne vom ruga laolaltă cu voi Domnului Atotmilostiv, să vă dăruiască vouă și înaltei voastre îndatoriri patriotice ajutorul Său ceresc.

Frați întru credință ortodoxă și oameni ai Domnului, străduiți-vă a vă dovedi și prin faptele voastre vitejești popor al lui Dumnezeu. Și nu vă va fi atunci precupețit ajutorul sublim al Celui de Sus.

Despre vitejia luptătorilor pentru patrie din vechime vorbește sf. Apostol Pavel: „Prin credință biruitu-s'au Impărățiile. Prin credință veți fi și voi biruitori”.

Înalță-se și mărească-se avântul vostru patriotic și fărâmnă-se puterea vrăjmașului de forță noastră militară comună.

Nădejdea ni-e atotputernicia lui Hristos întru ajutorul dreptei noastre cauze.

În numele Bisericii Ortodoxe, mama noastră comună, ne rugăm ca binecuvântarea Domnului să se pogoare asupra tuturor acelor dintre voi, cari pornesc pe drumul drept și blagoslovit al luptei pe viață și pe moarte împotriva puterilor diavolești ale negrului și smintitului fascism.

ALEXIE,

Mitropolit al Leningradului și Novgorodului,
locțiitor al scaunului patriarhal

Granița și regimentele ei

(Continuare din N-rul 40-41)

Și cartea armelor regimentului 43 infanterie are chenar de aur. Căci și el și-a recrutat cadrele din pârga graniței.

Capitanii: Ignatie Iacobici, Trăilă Stroiescu, Ion Topal și Gheorghe Vădrariu; locotenenții: Petru Banda, numit „cloșca regimentului“, Vasile Rusu și Iosif Stoianel; sublocotenenții: Ion Băiașiu, Traian Pepa și Nicolae Străinu; cadeții: Ion Dragalina și Nicolae Stoica de Hațeg și batalioanele lor urcă la 1881 și 1882 vârful Karstului și potolesc, prin lupte de guerilă, răscoalele sângeroase ale crivosienilor din Dalmația de sud, Bosnia și din Hertegovina¹³. Ei doboară și simbolul tăriei dalmatine, stejarul uriaș dela Knezlaz cu rădăcini de legendă înfipte în veșnicie. Și acolo, pe înălțimea Veli Vrh-ului dela Castelnuovo, „comandantul trupei“, locotenent mareșalul baron Ștefan Iovanovici, (1828—1885), și el grănicer din Pazariște, le strigă emoționat: „Dank Euch brave Romänen. Ihr seit seltene Männer.“ — Cadetul Ion Dragalina și plotonierul Gheorghe Poenariu din compania 7 infisără pe Crkvice drapelul batalionului 2. Era stindardul biruitor dela Monte Belvedere și Custozza (24 Iunie 1866), ce își primise botezul prin preotul militar Ion Crișanu la 23 Aprilie 1866, pe Campo Marte din Veneția, împodobit de fida împăratului, arhiducesa Gizela, cu panglica de nașă pe care strălucea, brodată în aur, inscripția: „Mie spre tală, vouă spre onoare“¹⁴.

Cu acest drapel, binecuvântat la 31 Iulie 1914 de arhimandritul Filaret Musta, pleacă în involburarea dela 1914, — stârnită de asasinarea dela 28 Iunie 1914 în Serajevo a arhiducelui Francisc Ferdinand (1863-1914), moștenitorul tronului Austro-Ungariei —, primul batalion al regimentului 43. Și i-au urmat în curs de patru ani altele, până la epuizare, în Serbia, în Galiția, în Italia. Pe toate le însoțea îndemnul românesc al bătrânului ierarh, neîntărit de unguri: „aduceți-vă aminte întotdeauna și în toate împrejurările de originea voastră strălucită. Aduceți-vă aminte, că voi sunteți urmașii acelor ostași, care înainte cu aproape două mii de ani au prepurtat cu glorie drapelul lor pe plaiurile, pe care ne găsim noi astăzi... Vă îndemn deci și vă conjur din tot sufletul și din tot cugetul meu, să fiți fala și bucuria noastră. Faptele voastre vitejești, întocmai ca și cele ale predecesorilor voștri, să fie înscrise în istorie cu litere de aur

neperitoare. Iar steagul regimentului nostru să-l aduceți acasă înălțat și plin de glorie...“

Și l-au adus sfârțicat și cu prăjina frântă în luptele dela Komarno din Galiția, dar decorat cu marea medalie de aur pentru vitejie, a treia pe imperiu.

Grănicerii și-au înscris faptele și în istorie. Căci la 1 Decembrie 1915 până și semi-oficiosul guvernului unguresc „Az Ujság“ e nevoit să înregistreze pe „falcicii eroi ai regimentului 43, care s'au distins din nou, prin rară abnegație, în luptele crâncene în contra ofensivei a treia a Italianilor. Cei dintâi lauri și i-au câștigat acești viteji pe câmpul de luptă dela răsărit, oprind cu un impunător dispreț de moarte, înverșunatele atacuri ale inamicului. Acum apără cu tenacitate valahă, înotriva Italianilor, platoul adăpat cu mult sânge dela Doberdo. În cursul acestui război nici un inamic nu a fost în stare să clatine sau să străpungă frontul de oțel al viteazului regiment 43. Nici cele 11 atacuri ale Rușilor și nici cele 10 mii de granate ale armatei, covârșitoare ca număr, a Italiei. Trupa lui este neclintită în defensivă și neîntrecută în ofensivă.

Regimentul acesta, regimentul 43, este curat românesc. Leii, pe care tunurile de 28 cm. ale Italianilor nu i-au speriat și care și-au manifestat atât de strălucit virtuțile lor antice, sunt Români. Lor li s'a acordat, numai într'o singură zi, 800 de decorații. Caz unic și semnificativ în acest îngrozitor război. Subliniem deci în mod obiectiv, că soldatul român și-a făcut pe deplin datoria¹⁵...“

Iar comandantul de corp de armată, arhiducele Iosif de Habsburg, exprimând la 14 Mai 1915 acestui regiment, ce se găsea toată vremea sub comanda sa, „mulțumiri pentru ezecutarea vitejească a atacului brav și eroic împotriva înălțimilor întărite dela Kliczerka, cât și pentru rezistența și tenacitatea dovedită în focul ucigător al inamicului, superior ca număr“, acordă la 11 Aprilie 1916 trupei 30 medalii de aur, 96 de argint cl I, 171 cl II. și 73 medalii de bronz și remarcă cu mândrie că, până la acea dată regimentul românesc dela Caransebeș a obținut 1700 de decorații.

Și totuși regimentul a fost dislocat din matca-i grănicerească și ținut, începând din vara anului 1915, în surghiun la Iicin, în Boemia.

Avea doar vina de a fi unitate curat românească, răsărită din brazda Banatului.

Când hotarele monarhiei începuseră să se clatine, fruntașii graniței se întrunesc la 25 Octombrie 1918 în Caransebeș, într'o mareață

adunare națională. Și hotărâsc, *cei dintâi, unirea Banatului cu țara mamă*. Iși aleg „sfatul lor național”¹⁶, ce avea să fie susținut de „garda națională”, în cap cu un sfat militar¹⁷, comandat de ofițerul cel mai înalt în grad în garnizoană, căpitanul Ion Maniu.

Dar Banatul e ocupat în curând de trupe sârbești. O companie, în frunte cu căp. Panta Cvejits, se instalează și în Caransebeș. E însă înlocuită la 1 Februarie 1919 cu trupe franceze, comandate de colonelul Henry Lemoigne. Abia la 1 Iunie 1919 ne sosește primul detașament de jandarmi pedestri, în frunte cu căpitanul Simeon Baboșiu.

Unitățile grănicerești trec în întrelimp Tisa și ocupă, biruitoare, Budapesta. Aci obține căpitanul Grigore Mihăiuțiu, grănicer din Bozovici, ordinul Mihai Viteazul.

Brigada IV-a, condusă de generalul Bucur Badescu, intră în Caransebeș numai la 22 Iulie 1919. Ne lasă în garnizoană regimentul 3 Olt, de sub comanda colonelului Petre Bucică.

În sfârșit ordinul Nr. 15.450 din 30 Septembrie 1919 al corpului 7 de armată ne statornicește aici unitatea de mult așteptată. *E regimentul 96 infanterie*, înființat de fești voluntari-legionari în Italia și Franța, 17 ofițeri și 160 soldați proveniți din armata austro-ungară și comandați de colonelul Rudolf Gouha.

La 14 Noembrie 1919 regimentul se constituie pe 12 companii și sub comanda colonelului Petre Dobriceanu, depune la 8 Februarie 1920 jurământul de credință. Comandant al garnizoanei era colonelul grănicer Teodor Romanu (1873-1943).

Dr. Cornel Corneanu

13. Friedrich Dengler: Die „49“ — er.

14. „Mir zum Stolz, Euch zum Ehr“.

15. Foaiă Diecezană Nr. 48 din 29 Noembrie 1915.

16. Acest sfat avea următoarea compoziție: † Dr. Petru Barbu, Dr. Petru Comes, Dr. Cornel Corneanu, † ing. Alexandru Diaconovici, † Aurel Doboșan, † Ion Dobromirescu † Dr. Petru Florian, † Andrei Ghidiu, † Ștefan Jianu, † Gheorghe Jumanca, Dr. Gheorghe Lăbonțiu, † Petru Lepa, Gheorghe Neamțu, Nicolae Novăcescu, Ilie Orzescu, † Martin Rada, Dimitrie Sgavêrdea și † Iuliu Vuia.

17. Compus din căpitanul Ion Maniu, locotenentii Dr. Alexandru Morariu, Dimitrie Șiclovan și David Popovici, sublocotenentii ing. Ștefan Bornuz, ing. Nicolae Ijac. Dr. Isac Rădulescu, Florea Daia, Vasile G. Miloia și stegarul Ioachim Jumanca.

18. Generalul de corp de armată D. Angelis.

(Urmează)

Monografia sociologică

Cunoașterea în amănunt a satelor noastre, din care să se ducă apoi la ideea — tradusă în faptă — de ridicare a lor, la noi în țară este o problemă în studiu și progres. Opera de ridicare a fiecărui sat în parte, implică în sine studierea și aprecierea amănunțită a realității sub formele ei diferite, ca de exemplu: starea culturală, economică, religioasă, sanitară, etc.

Se pune întrebarea, după cunoașterea acestor realități, cari ar fi mijloacele cele mai potrivite de îndreptare, și de împiedecarea unor întâmplări cari s'ar ivi în viața satului și fără să se uite că nu toate satele au acelaș fel de a, fi, ci fiecare a avut o dezvoltare specifică după zicala „câte bordeie, atâtea obicei”, așa că toate metodele și mijloacele de îndreptare și de perfecționare se impun să fie adecvate împrejurărilor. Fructul acestor studii mai îndelungate s'a înmă-nunchiat în „monografii”.

Încă din a doua jumătate a sec. XIX-lea oamenii de știință și-au îndreptat privirile în țara noastră spre un domeniu nou: viața satului. „Campaniile monografice începute în anul 1925, cari sunt primele coborâri (așa zise ridicări) în inima satului și cea dintâi acțiune de cunoaștere și reformă, sunt însuflețite de vecinicul neastâmpăr cercetător al profesorului și călăuzite de nesezata dorință de a aduce acolo îndreptare și lumină, dragostea de frate și sprijin. Aceste campanii sunt, într'adevăr, cele dintâi manifestări vii și active ale ideii de ridicare a satelor. Ele deschid cu timiditate, cu mijloace puține, dar cu suflet plin de dorința înorii și cu mintea luminată, o epocă în care satul iese din negura nepăsării și a necunoașterii, spre a intra în lumina și în silința de a-i da o nouă viață, o nouă așezare de lucruri și de oameni”.

Răscolirile monografice în atâtea colțuri de țară, pe drumuri grele, lipsite de sprijin, dar în svon de tinerețe și în nesezata dorință de-a cunoaște și de-a îndrepta, trezesc în straturile înalte ale opinei publice un interes deosebit pentru sat și lumca lui. Adevărurile pe cari monografiștii le-au adus cu ei, despre cele ce văzuseră și simțiseră în sate și pe care le-au înfățișat în diferite chipuri, prin grai, prin scris, prin imagini și grafice, în expoziții, în muzee au aruncat lumini puternice peste sat și au făcut să se închine în proporții mari interesul pentru lumea cea numeroasă și necunoscută a țaranilor. Alături de marile comori ale sufletului, ale priceperii și muncii țărănești, în-

Iubiților, să nu credeți la tot spiritul, ci să cercăți spiritele, de sunt dela Dumnezeu; pentrucă mulți profeti mincinoși au ieșit în lume. (I. Io. 4. 1)

cepe să fie cunoscute în imaginea aspră a realității relele, durerile și lipsurile cariucid satul.

Primele mijloace și chiar și cele actuale pentru acțiunea de îndreptare și sprijin, n'au putut învinge încă toate nevoile și de aceea a trebuit să se alcătuiască un întreg și vast program de lucru.

În acest sens potrivită a fost propaganda în diferite ziare, reviste, apoi ordine și îndemnuri și mai ales Fundația Culturală Regală „Regele Mihai I” cu „Institutul Social Român” și revista de îndrumare „Căminul Cultural”, apoi ordine primite la parohiate și școli în sensul de alcătuirii lucrării monografice din rezultatele cărora să se poată orândui în sat o viață mai lesnicioasă, mai frumoasă prin încrederea locuitorilor și sprijinul din partea oficialității, în spiritul de solidaritate între ei și în felul acesta s'a ajuns la întocmirea monografiei sociologice: munca pentru îndepărtarea relelor și promovarea celor bune.

Astăzi Căminele Culturale, reprezentate de cele mai multe ori prin preoți și învățători, sunt obligate să alcătuiască monografia satului, la alcătuirea căreia este nevoie de prețiosul concurs al sociologilor, medicilor, ofițerilor, folcloriștilor, economiștilor, profesorilor, etc. Neînchipuit de mare va fi folosul țării dacă se va ajunge vreodată fiecare sat să-și aibă monografia lui.

Prin „Cadrul Cosmologic”, vom cunoaște amănunțit toate bogățiile și frumusețile pământului nostru; prin „cadrul biologic”, vom cunoaște cauza mortalității infantile, a bolilor, etc.; prin „cadrul psihologic”, vom descoperi comori sufletești neprețuite; prin „cadrul istoric”, vom cunoaște toate vitregiile vremurilor, eroi și fapte.

Pe lângă cadre, deosebim și manifestări, ex: culturale, la cari scăderile vor fi înlăturate prin școală, biserică, cămin cultural, etc. Manifestările etico-juridice, prin cari vom afla pricinile de judecată la țărani, felul de împărțire a dreptății bazat pe legi încă scrise, etc. În cadrul unei monografii, vom putea găsi și ceea ce ne interesează și pe noi preoții, ca ex: toate manifestările țaranului în toate împrejurările vieții, la botez, nuntă, înmormântare, tipuri de case, troițe și inscripții etc.

„Monografia trebuie să fie oglinda satului în care să se vadă limpede trecutul, prezentul și ce avem de împlinit în viitor”.

Pr. Vasile Onică

Ș T I R I

Clujul capitala Ardealului, a fost desrobot. În ziua de 11 Octomvrie a. c. trupele româno-sovietice au intrat victorioase în Clujul rob și până acum. Inima poporului român a tresărit de bucurie. Ardealul întreg va fi încurând desrobot. Suferințele Românilor vor lua sfârșit.

D-l Prof. Popescu-Prahova, a fost delegat ca secretar general la Culte.

† **Traian Cojocariu**. S'a stins din viață, lovit în cap de o schijă, în apropierea Sf. Mănăstiri Mărcușea, harnicul creștin Traian Cojocariu din Ogradena-Veche. Adormitul în Domnul a pus multă râvnă pentru ridicarea Sf. Mănăstiri Mărcușea încă de pe timpul fericitului Episcop Iosif Badescu, conlucrând cu Prea On. Părintele Câmpeanu și cu Dl Ing. T. Rotariu.

A murit în fața zidurilor neterminate ale mănăstirii pentru care a ostenit atâta.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Pr. Teodor Băianțu din Românești. După o viață plină de zbuțiu, a ieșit din rândurile luptătorilor pentru Hristos și Neamul nostru, octogenarul Teodor Băianțu, fost preot în Românești. În mormântarea bătrânului preot s'a făcut în ziua de 5 Octomvrie a. c. în comuna pe care a păstorit-o.

Bunul Dumnezeu să-l odihnească în corturile dreptilor!

O săptămână sub unguri. Dela 13 până la 21 Septemvrie orașul Arad a stat sub ocupație ungurească.

P. S. S. Episcopul Andrei Magieru a rămas în oraș, apărându-și credincioșii și ajutându-i. Românii din Arad, care nu s'au putut refugia, s'au adunat, ca și altădată în zile grele, la altarul bisericii unde s'au rostit cele mai cutremurătoare rugăciuni, mai ales în Dumineca de 17 Septemvrie.

P. S. Sa Episcopul Andrei, s'a angajat ca să acopere cheltuelile pentru hrana prizonierilor și deținuților în care scop mai multe doamne românce din oraș s'au ostenit, P. S. Sa a intervenit ca și lucrătorii dela atelierele C. F. R. — vreo 250 — să fie ajutați.

Și în aceste vremuri Biserica și păstorii ei au rămas lângă popor.

Altarul Banatului, An. I, Nr. 9-10.

Învingând toate greutatele vremii, revista de zidire sufletească și de știință teologică a Eparhiei noastre, a apărut pe lunile Septemvrie-Octomvrie a. c. în aceleași condiții tehnice, cu un bogat material științific și informativ.

Revista are următorul cuprins:

Redacția: Pacea popoarelor. Prof. Dr. P. Rezuș
Circulația dogmatică interconfesională. Prof. Dr. M. Chialda, Doctrina Vechiului Testament despre nemurire.

Pr. I. Câmpianu, Mișcarea sectară în eparhia Caransebeșului. *Diacon N. Corneanu*, Problema sufletului la scriitorul patristic Arnobiu de Sicca. *Preot Teodor Roșca*, Probleme actuale: Sfințirea bisericii. *Peof. Dr. P. Rezuș*. *Pr. Oreste Gherasim*, *Dr. Octavian Scalat*, Comentarii: Vitalismul chimic, Antinomiile veacului nostru: creație—distrugere, Proști și nebuni. *Prof. Dr. P. Rezuș*, Portrete Ortodoxe: Mitropolitul Silvestru Morariu, Rectorul Dr. Iosif Olariu. *Arhim. Dr. L. Busuioc prof.* Lecturi morale: Cine va arunca prima piatră? *Prof. Dr. P. Rezuș*, *Prof. Dr. M. Chialda*, *Prof. Virgil Turcan*, *Diacon N. Corneanu*, Recensii și note Bibliografice: Marele teolog Dr. Iosif Iuliu Olariu (1859-1920), Ion Petrovici apoșteget creștin, Hristos în Vechiul Testament, Preoți de mir adormiți în Domnul, Probleme școlare confesionale, Natura și valoarea timpului, Materia și viața, Evanghelia în război, Cer și pământ, Pământul și istoria sa, Întâia carte de învățătură, Introduction á Tagore. *Prof. Dr. P. Rezuș*, Note: Candela jubiliară, Suferințe ardeleni! *Prof. Dr. P. Rezuș*, Cronică: Intru mulți ani Stăpâne, Armistițiul, Cuvântul Bisericii în viața evenimentelor. Clerul ortodox la datorie, Monte Cassino va fi refăcut. O nouă Ligă a Națiunilor, Vaticanul și viitorul micilor națiuni, Bombardarea Capitalei de aviația germană, Școli teologice deschise la Moscova, † Liviu Rebreanu, Noua constituție democratică, Parlamentul român va funcționa în curând, Alte țări au cerut armistițiul, Ardealul nostru sfânt.

Bibliografie Teologică.

PARTEA OFICIALĂ

PATRIARHIA ROMÂNĂ
Institutul Teologic București
No. 124/1944

CONDIȚIILE DE PRIMIRE în INSTITUTUL TEOLOGIC DIN BUC.

Direcțiunea Institutului Teologic din București (Str. Radu-Vodă No. 24 bis), publică condițiile concursului pentru ocuparea locurilor de bursieri și solvenți în Institut. Cererile se vor înainta Direcțiunii la București.

Concursul se ține numai pentru anul I și al II-lea, ceilalți, urmând a-și păstra locurile și bursele până la absolvire, dacă își vor îndeplini îndatoririle conform prevederilor Regulamentului Institutului Teologic.

La concurs se primesc pe anul I, absolvenții de Seminar și bacalaureații de liceu, dela Secția Literară. Pentru anul al II-lea, nu pot concura decât studenții anului I, cari au audiat cursurile Facultății și au dat examenele prevăzute în Regulamentul Facultății de Teologie.

Examenul se dă în luna Octombrie, în fața unei comisii, după examenul de admitere la Facultate. Candidații vor fi examinați întâi de medicul Institutului și vor fi supuși unui examen muzical.

În Institut, studenții vor fi primiți în ordinea clasificăției și în limita locurilor disponibile. Toți studenții se primesc numai dacă prezintă aprobarea P. S. Chiriarh Eparhial, ca să urmeze studiile la Facultatea Teologică din București; dacă au lucrurile personale, cărțile și obiectele, ce li se cer de către Direcțiune, după cum au fost afișate.

Studenții care intră în Institut nu pot avea nîci un fel de funcțiune sau ocupație în afară de cursurile dela Facultate și vor rămâne în Institut numai atît timp cît respectă integral Regulamentul.

Director

Episcop Policarp

Secretar

Prof. I. Savin

AVIZ ȘCOLAR

Se aduce la cunoștința elevilor liceului „Traian Doda” din Caransebeș, că înscrierile la această școală se face în ordinea următoare:

25. Octombrie 1944 cl. I și V.

26-28 Octombrie 1944 cl. II-VIII.

Locurile rămase libere prin neprezentarea la înscriere în zilele fixate, vor fi ocupate prin înscrierea altor elevi (refugiați, evacuați, alte școli) în ziua de 30 Oct. 1944.

Cursurile vor începe în ziua de 1. Noembrie 1944.

Direcțiunea liceului „Traian Doda” Caransebeș

M. Armaș

Judecătoria de Pace Mixtă Caransebeș secția c. f.

No. 1277/1944 c. f.

Publicație de licitație și condițiunile de licitație

În cauza de executare pornită de următorul Iosif Venc domiciliat în comuna Rusca-Montană contra următorului Gheorghe Grozav (căs. cu Draghina Grozav născ. Miclăuș) dom. în Rusca-Montană la cererea următorului.

Judecătoria ordonă licitațiune execuțională în baza, art. 144, 146 și 147 din Legea LX din 1881, asupra porțiunii de proprietate de sub B. 1. următorului de 1/2 parte din imobilul înscris în c. f. a comunei Rusca-Montană (din circumscripția judecătorei de pace mixtă Caransebeș) Nr. coalei c. f. 224 sub A. I. 1 3 cu Nr. top. 730 casa No. 174 în „Intravilan” de 10 stp. No. top. 731 grădină în intravilan de 789 stp. și No. top. 732 pășune în „Intravilan” de 170 stp. a cărei preț de strigare va fi 15.000 lei, pentru încasarea creanței de 3.000 lei capital, interese legale dela data de 24 August 1943, cheltueli de executare de 10.020 lei, fixate până acum, cheltueli de 1320 lei fixate acum pentru cererea de licitațiune: Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 11 luna Noembrie anul 1944 ora 12 la Primăria comunei Rusca-Montană.

Caransebeș la 7 August 1944.

Judecător
ss. *Dr. B. Stuiber*

Cond. c. f.
ss. *I. Ianoșiu*